

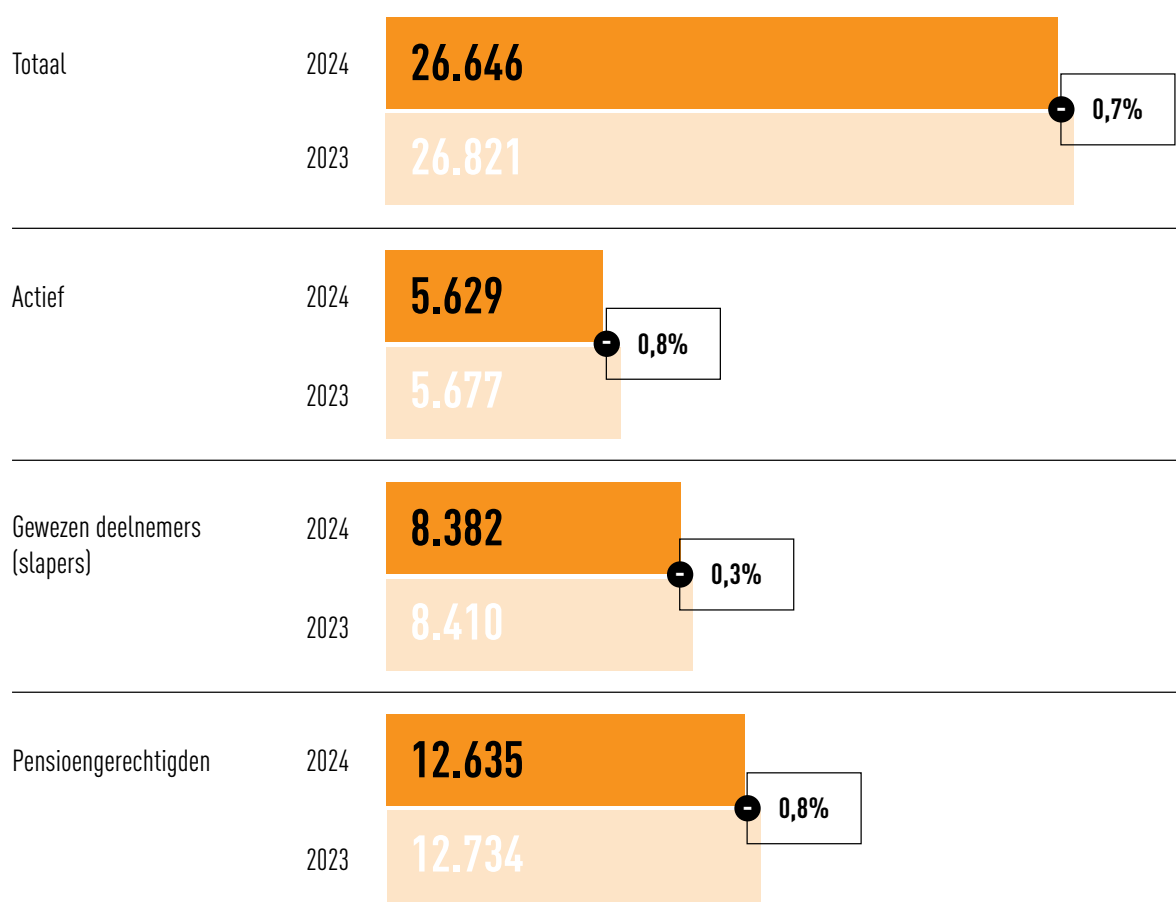
Welkom bij het jaarbericht Pensioenfonds PDN 2024

We hebben 2024 voor je in beeld gebracht. In dit jaarbericht laten we de belangrijkste ontwikkelingen en cijfers bij Pensioenfonds PDN zien en zetten we de hoofdpunten op een rij. Wat heeft het fonds met jouw pensioengeld gedaan? Hoe ontwikkelde de dekkingsgraad zich en hoe zit het met de beleggingsresultaten?

Wil je goed op de hoogte blijven van de ontwikkelingen bij je eigen pensioenfonds, lees dan dit jaarbericht. Klik hier voor een [printversie \(PDF\)](#) van het jaarbericht 2024. Meer informatie over het jaar 2024 bij PDN is te lezen in [het volledige jaarverslag \(PDF\)](#) of op de website van Pensioenfonds PDN. Om geld en papier te besparen wordt ook ons jaarverslag online gepubliceerd. Wil je toch liever een papieren versie? Bel dan naar de Pension Desk, telefoonnummer: +31(0)88 3601555, of e-mail naar: pdn@dpspensioen.nl

2024 in kerncijfers

Deelnemers

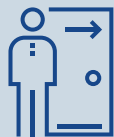

Pensioenverplichtingen Pensioenfonds PDN

Pensioenverplichtingen eind 2023

6.117 MLN euro

Wijzigingen in pensioenverplichtingen in 2024

Uitkeringen aan pensioengerechtigden

-273 MLN euro

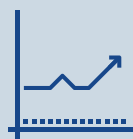
Nieuwe pensioenaanspraken die deelnemers hebben opgebouwd

+99 MLN euro

Wijziging van de verplichtingen door een lagere rente

+88 MLN euro

Overige

+351 MLN euro

Pensioenverplichtingen eind 2024

6.382 MLN euro

Pensioenvermogen Pensioenfonds PDN

Pensioenvermogen eind 2023

7.350 MLN euro

Wijzigingen in pensioenvermogen in 2024

Uitkeringen aan pensioengerechtigden

-273 MLN euro

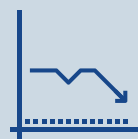
Ontvangen pensioenpremies

+111 MLN euro

Beleggingsresultaat

+618 MLN euro

Overige

-1 MLN euro

Pensioenvermogen eind 2024

7.805 MLN euro

PENSIOENFONDS PDN DEKKINGSGRAAD 2024

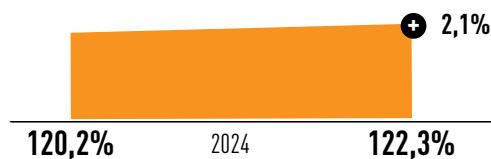
122,3%

De financiële positie van Pensioenfonds PDN

De dekkingsgraad is een belangrijke maatstaf voor de financiële situatie van het pensioenfonds. De dekkingsgraad geeft aan in hoeverre het pensioenvermogen op een bepaald moment toereikend is om te voldoen aan alle toekomstige pensioenverplichtingen (met name de pensioenuitkeringen).

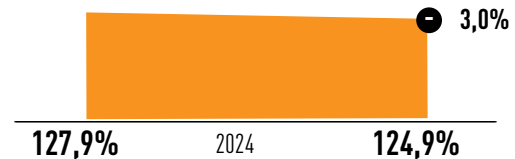
Behalve de dekkingsgraad moet een pensioenfonds ook een zogenoemde 'beleidsdekkingsgraad' berekenen. Die beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf maandelijkse dekkingsgraden. Aan de hand van de hoogte van de beleidsdekkingsgraad wordt bepaald of een pensioenfonds moet korten op de opgebouwde pensioenen en ingegane pensioenen.

Dekkingsgraad

Dekkingsgraad is een maatstaf voor de financiële positie van Pensioenfonds PDN, uitgedrukt in een percentage. Dit percentage geeft de verhouding weer tussen het vermogen van het fonds en alle financiële verplichtingen, nu en in de toekomst. Hoe hoger de dekkingsgraad, hoe zekerder het is dat Pensioenfonds PDN de toegezegde pensioenen kan uitbetalen.

Beleidsdekkingsgraad

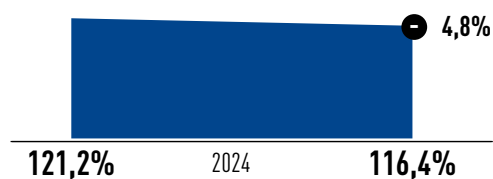

De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de laatste 12 maanden.

Eind 2024 bedroeg de dekkingsgraad 122,3%, wat 2,1% hoger is dan de dekkingsgraad aan het begin van het jaar (120,2%). Behalve de dekkingsgraad moet een pensioenfonds ook een zogenoemde 'beleidsdekkingsgraad' berekenen. Die beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf maandelijkse dekkingsgraden. Eind 2024 was de beleidsdekkingsgraad 124,9%, wat 3,0% lager is dan aan het begin van het jaar (127,9%).

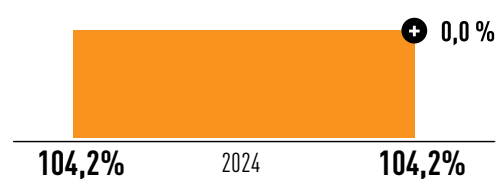
Aan de hand van de hoogte van de beleidsdekkingsgraad wordt bepaald of een pensioenfonds de opgebouwde en de ingegane pensioenen moet verlagen. Ook wordt op basis van de beleidsdekkingsgraad bepaald of een pensioenfonds zich in een tekort-situatie bevindt en een herstelplan moet indienen bij De Nederlandsche Bank. In een herstelplan geeft een fonds aan op welke manier het denkt een hogere dekkingsgraad te bereiken in de komende jaren. De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor het wel of niet verhogen van de pensioenen (indexeren)..

Vereiste dekkingsgraad

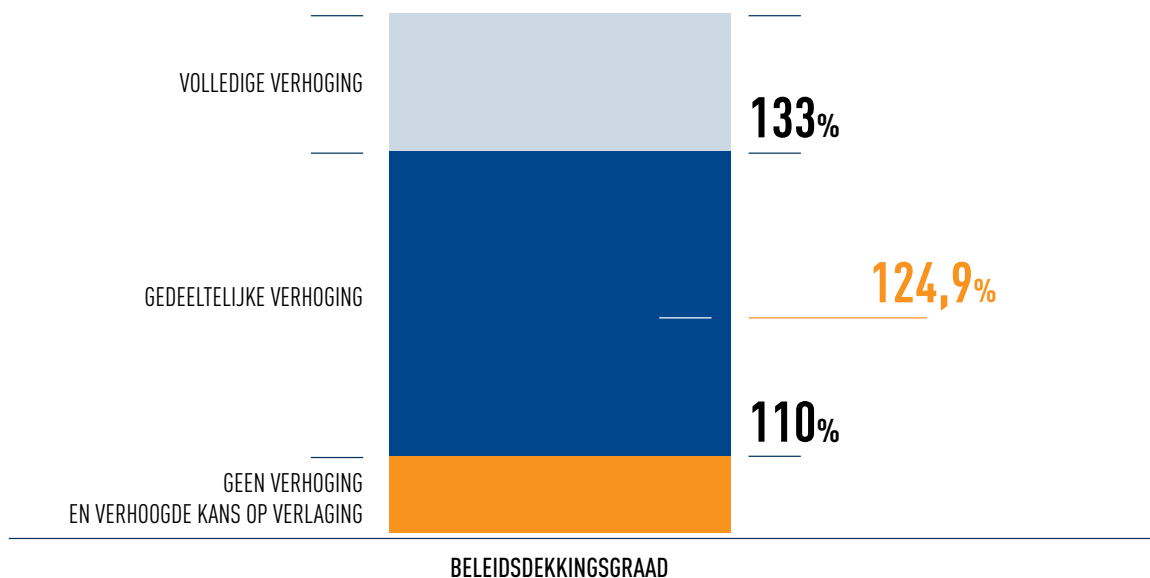
De vereiste dekkingsgraad geeft aan hoe hoog de beleidsdekkingsgraad van het fonds wettelijk moet zijn. Als de beleidsdekkingsgraad onder de vereiste dekkingsgraad komt, moet het Pensioenfonds PDN een herstelplan indienen.

Minimaal vereiste dekkingsgraad

De minimaal vereiste dekkingsgraad geeft de absolute ondergrens aan. Als de beleidsdekkingsgraad van het fonds hieronder komt, is er sprake van een dekkingstekort. Het Pensioenfonds PDN heeft dan te weinig vermogen om de pensioenen in de toekomst uit te kunnen betalen. Als de beleidsdekkingsgraad gedurende 5 jaar onder de minimaal vereiste dekkingsgraad blijft, moet het Pensioenfonds PDN de (opgebouwde) pensioenen verlagen (korten).

Pensioenverhoging

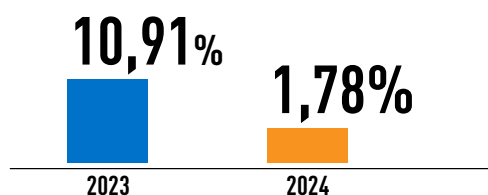
De voorwaardelijke toeslagverlening voor deelnemers was gebaseerd op de algemene loonstijging bij DSM NL Services BV. Met ingang van 1 januari 2025 (over het jaar 2024) is, met het oog op het invaren naar het nieuwe pensioenstelsel en op verzoek van sociale partners, de voorwaardelijke toeslagsverlening voor deelnemers, net als voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden gebaseerd op de stijging van de consumentenprijsindex (CPI-Alle Huishoudens afgeleid), zoals vastgesteld door het CBS van oktober tot oktober.

Op basis van het toeslagenbeleid heeft het bestuur beoordeeld of per 1 januari 2025 toeslagen kunnen worden verleend aan deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden op basis van de financiële situatie van PDN per einde 2024. De financiële positie (in termen van beleidsdekkingsgraad) van het fonds ultimo 2024 was voldoende om toeslagen te verlenen per 1 januari 2025. Het fonds verleent een toeslag ter grootte van ongeveer tweederde van de maximale maatstaf. Dit betekent dat alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden een toeslag ontvangen van 1,78%. Het Bestuur kon bij de toeslag over 2024 tot haar spijt door procedurele en uitvoeringstechnische beperkingen geen gebruik maken van het zogenaamde transitie-FTK, dat een volledige indexatie toestaat.

De gemiste toeslagen worden conform het inhaaltoeslagenbeleid van PDN bijgehouden om eventueel ingehaald te kunnen worden als de financiële positie van het fonds zich substantieel verbetert.

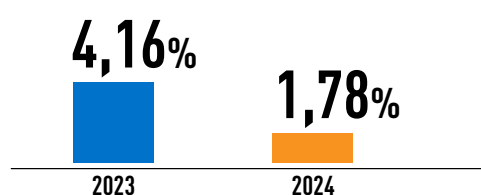
Meer informatie over toeslagverlening is te vinden op de website van Pensioenfonds PDN.

Toeslagverlening Actieven

Het Pensioenfonds PDN streeft ernaar om de pensioenen ieder jaar te verhogen en mee te laten groeien met de prijs- of loonstijging. Dit heet indexatie of toeslagverlening.

Toeslagverlening Pensioengerechtigden/Gewezen deelnemers

Het Pensioenfonds PDN streeft ernaar om de pensioenen ieder jaar te verhogen en mee te laten groeien met de prijs- of loonstijging. Dit heet indexatie of toeslagverlening.

Hoe wij het geld beleggen

Om elke maand de pensioenen te kunnen uitkeren, zijn de pensioenpremies alléén niet voldoende. Een pensioenfonds moet beleggen. Door te beleggen, boeken we winst. Dat is rendement. Beleggingen leveren op lange termijn meer rendement op dan een spaarrekening. Het rendement geeft aan wat de belegging heeft opgebracht en wordt in een percentage uitgedrukt.

	2024	2023
Totaal belegd vermogen (in mln €)	7.797	7.342

Samenstelling van beleggingen	mln. €	weging	
Matching portefeuille	3.981	51,0%	44,1%
Rente overlay	-17	-0,4%	-1,3%
Nominale staatsleningen	1.311	32,9%	27,8%
Inflation-linked bonds	929	23,3%	23,3%
Investment grade credits	676	17,0%	17,6%
Hypotheke*	1.001	25,2%	30,0%
Erfpacht	81	2,0%	2,6%
Rendementsportefeuille	3.755	48,2%	55,5%
Valuta overlay	-13	-0,3%	0,4%
Aandelen	1.675	44,6%	48,4%
Obligaties	802	21,4%	19,2%
Vastgoed	331	8,8%	9,5%
Alternatieve beleggingen	960	25,6%	22,5%
Liquiditeiten	44	0,6%	0,1%
PPS	17	0,2%	
Totaal	7.797	100,0%	100,0%

Pensioenfonds PDN heeft de beleggingen opgesplitst in een matching- en in een rendementsportefeuille.

Matchingportefeuille

De doelstelling van de matchingportefeuille is om een gunstig risico-/rendementsprofiel te realiseren met obligaties met een hoge kredietwaardigheid. Hiermee wordt een hoge mate van zekerheid nagestreefd. Daarmee dekken we een deel van het renterisico af.

Rendementsportefeuille

De doelstelling van de rendementsportefeuille is om voldoende rendement te behalen om de toelagambitie waar te maken. Door middel van actief beleid probeert het fonds binnen de toegestane risicoruimte extra rendement na kosten te behalen of een lager risicoprofiel te realiseren.

Om minder risico te lopen, spreidt Pensioenfonds PDN de beleggingen over diverse categorieën.

Dit zijn bijvoorbeeld:

- **Inflation-linked bonds**

Dit zijn leningen aan (met name) overheden, waarbij de rente- en aflossingen gekoppeld zijn aan de inflatie. Dit betekent dat je gecompenseerd wordt voor gerealiseerde inflaties en dat daarmee een reëel rendement vastgelegd wordt.

- **Investment grade credits**

Dit zijn leningen aan bedrijven met een goede kredietwaardigheid. De looptijd van deze leningen is over het algemeen relatief kort (4-5 jaar). Vanwege de goede kredietwaardigheid is de kans dat de leningen inclusief rente terugbetaald worden zeer hoog en het risico laag.

- **Obligaties en leningen (vastrentende waarden)**

Hierbij wordt wereldwijd geld uitgeleend aan overheden en bedrijven. Het rendement (de zogenaamde rentevergoeding) is over het algemeen stabiel. Daarnaast belegt Pensioenfonds PDN ook in Nederlandse particuliere hypotheeken.

- **Aandelen**

Hiermee wordt wereldwijd een belang genomen in het kapitaal van een onderneming. Er valt op langere termijn een hoger rendement te verwachten dan op obligaties, maar het risico is relatief groot.

- **Alternatieve beleggingen**

Dit is een beleggingscategorie waarvan een aantrekkelijk rendement wordt verwacht op de middellange termijn. Met de beleggingen binnen deze deelportefeuille wordt daarom gestreefd naar een aantrekkelijk rendement zonder afhankelijk te zijn van zogenaamde benchmarks (marktindices, zoals de AEX). Het gaat hier bijvoorbeeld om beleggingen in microfinanciering, infrastructuur en commodities.

- **Onroerend goed**

In onroerend goed kan op twee manieren belegd worden: direct (huizen, winkels en kantoren) en indirect (aandelen in onroerend goedfondsen). Pensioenfonds PDN belegt wereldwijd alleen in indirect onroerend goed.

- **Valuta overlay**

De bovenstaande beleggingen vinden plaats in verschillende valuta. Omdat de valuta in waarde kunnen stijgen of dalen ten opzichte van de euro, bestaat het rendement van de internationaal gespreide portefeuille voor een gedeelte uit valutarendementen. Om de invloed van valuta's op het rendement in euro's van het fonds te beperken, wordt gebruik gemaakt van valuta overlay. Hierbij dekt het fonds zich af tegen valutabewegingen.

- **Rente overlay**

De rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen wijkt af van de beleggingen. Hierdoor wordt er renterisico gelopen. Om dit risico te beperken wordt een gedeelte van het renterisico afgedekt. Hier toe wordt belegd in vastrentende waarden en worden derivaten ingezet. De rente overlay bepaalt mede een deel van het fondsrendement.

Duurzaam beleggen (in mln. €)

	2024	2023
Impact investments	344,0	311,0

Het volledige overzicht van de bedrijven waarin het fonds belegt is te vinden op de website van het Pensioenfonds PDN.

Impact investments

Pensioenfonds PDN maakt gebruik van zogenaamde Impact Investments (doelinvesterings) om zowel een aantrekkelijk financieel rendement te behalen als maatschappelijke doelen te realiseren. De 17 'sustainable development goals' van de Verenigde Naties (duurzame ontwikkeldoelstellingen) vormen het raamwerk bij het doen van deze investeringen.

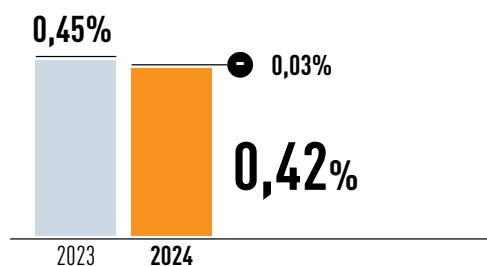
	Bedrijven	Landen
Uitsluiting op basis van product en gedrag	167	14

Beleggingsrendement (in %)	2024	2023
Totaal portefeuille	8,6%	8,7%
Matching portefeuille	2,2%	4,9%
Rendementsportefeuille	14,0%	11,8%

Van een negatief rendement hoef je niet te schrikken. Pensioenfonds PDN belegt met een lange horizon. Schommelingen worden, naar verwachting, over de jaren gecompenseerd. Het gemiddelde 5-jaars rendement per eind 2024 komt uit op 2,6% op jaarbasis. Het gemiddelde 10-jaars rendement bedraagt per eind 2024 3,7% op jaarbasis.

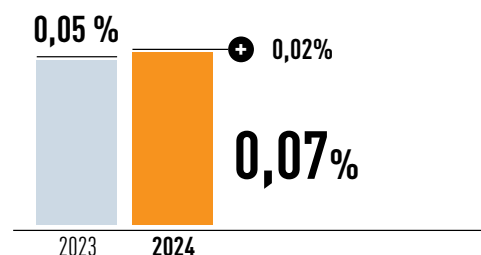
Kosten vermogensbeheer

in % van het gemiddeld belegd vermogen

Kosten transacties

in % van het gemiddeld belegd vermogen

Transactiekosten zijn kosten die gemaakt moeten worden om aan- en verkopen tot stand te brengen en deze aan- en verkopen administratief af te handelen.

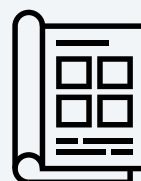
Het pensioenfonds PDN gebruikt diverse kanalen om met zijn deelnemers te communiceren

www.pdnpensioen.nl

Aantal bezoeken	65.915
Aantal bezoeken per dag (gem)	179

PDN Magazine

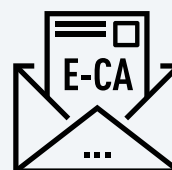
1 editie: juli	oplage 20.000
----------------	--------------------------------

Mailings

Totaal	6
--------	----------

E-cards ter attentie van 40-jarigen

Totaal verzonden e-cards	127
--------------------------	------------

Mijn PDN Pensioen

Aantal unieke gebruikers	92,8 %
Aantal bezoeken	55.969
Aantal bezoeken per dag (gem)	153
Aantal gebruikers Post-Digitaal	67,8 %
Waardering	
NL planner	7,9
Mijn PDN Pensioen	8,0

Q2 Pensioenreis In dienst

213 verstuurd, aantal bezoeken 84

Q4 Pensioenreis 60-jarigen

521 verstuurd, aantal bezoeken 360

Eerstelijnsvragen

975

Tijdig beantwoord

98,2%

Dit zijn vragen die binnen drie werkdagen beantwoord kunnen en moeten worden.

Waardering Eerstelijnsvragen: **8,1**

Tweedelijnsvragen

545

Tijdig beantwoord

92,7%

Deze vragen zijn complexer en moeten binnen tien werkdagen beantwoord worden.

Waardering Tweedelijnsvragen: **7,8**

Waardering

Toekennen van ouderdomspensioen

8,2

Toekennen van partnerpensioen

8,4

Waardeoverdracht

9,7

157 persoonlijke gesprekken

9,4

Wat vindt het verantwoordingsorgaan?

Het Verantwoordingsorgaan (VO) heeft tot taak een oordeel te geven over het door het bestuur in 2024 gevoerde beleid en de beleidskeuzes voor de toekomst. Het VO bestaat uit 8 leden die voortkomen uit de gelederen van de pensioengerechtigden (4), deelnemers (2) en werkgever (2).

De samenstelling

Samenvattend oordeel over 2024

Het VO is positief over de samenwerking met het bestuur en andere fondsorganen in het afgelopen jaar en vraagt het bestuur om de aanbevelingen mee te nemen in de verdere beleidsvorming voor de toekomst. Naar inzicht van het VO heeft Pensioenfonds PDN communicatie, beleggingen, risicobeleid en daarbij behorende operationele processen goed op orde. Het VO vraagt bijzondere aandacht voor de snelheid waarmee informatie wordt gedeeld met het VO. Dit is cruciaal voor de samenwerking en het kunnen vervullen van de adviesrol van het VO bij de Wtp transitie waarbij de diverse Wtp onderdelen in samenhang door het VO moeten worden beoordeeld.

Het complete oordeel van het verantwoordingsorgaan inclusief de aanbevelingen, is te lezen in het volledige jaarverslag 2024 van Pensioenfonds PDN.

Follow up aanbevelingen over 2023 (in 2024)

In het jaaroordeel over 2023 had het VO 4 speerpunten voor 2024 benoemd.

1. Voortgang van het Wtp transitietraject mede op basis van het eigen, met het bestuur afgestemde, plan van aanpak.
 2. De communicatie in het kader van de Wtp naar deelnemers en pensioengerechtigden.
 3. De totstandkoming van een toekomstvisie voor Pensioenfonds PDN na de Wtp transitie.
 4. Monitoring van de algemene uitvoeringskosten en de Wtp projectkosten.
- Deze speerpunten komen in dit jaaroordeel terug met de volgende aanbevelingen:

Ad1 Aanbeveling

- Versnel het communiceren van bestuursbesluiten en/of maak het VO deelgenoot van onderhanden zijnde problematiek, zodat het VO zich tijdig kan voorbereiden op haar adviestaak ten aanzien van het invaarbesluit met inbegrip van het aanwenden van het vermogen van het fonds.
- De activiteiten in de Wtp detailplanning liggen achter op schema, mede als gevolg van onvolledige oplevering van het transitieplan – conform nadere richtlijnen DNB - door sociale partners. De gevolgen hiervan voor de planning zijn vooruitgeschoven. De beoogde transitiedatum 1 januari 2026 is niet haalbaar gebleken. Het VO roept het bestuur op een realistische planning aan te houden en deze strak te monitoren.

Ad2 Aanbeveling

Het VO moedigt het bestuur aan om intensiever te communiceren met (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden en adviseert:

- om frequenter, meer proactief, meer online en niet alleen ‘event gedreven’ te communiceren;
- ervoor te zorgen dat bij de doelgroepgerichte communicatie de leesgroep voldoende representatief is en aansluit bij de doorsnee van alle communicatiedoelgroepen;
- te zorgen dat het uitgewerkte communicatieplan Wtp, inclusief inhoud op onderwerp, tijdlijnen van verschillende boodschappen en het medium dat wordt ingezet, eind van het 1e kwartaal van 2025 gereed is;
- extra aandacht te hebben voor de communicatie over specifieke elementen zoals het nabestaan-denpensioen, de Prepensioenspaarregeling (PPS) en de Nettopensioenregeling (NPR).

Ad3 Aanbeveling

- Maak binnen het bestuur ruimte zodat in 2025 helder wordt hoe de strategische invulling van het fonds na de overgang Wtp eruit gaat zien. Het VO adviseert om een volwaardig projectteam samen te stellen en budget en resources hiervoor vrij te maken om in 2025 voortgang te boeken. Terecht bevat het missie-visie statement van Pensioenfonds PDN een nadrukkelijke rol voor innovatie. Voor elke organisatie is innovatie de levenslijn naar de toekomst. Vooralsnog komt deze rol niet uit de verf en is onduidelijk of deze innovatie Pensioenfonds PDN of DPS betreft.
- Maak als onderdeel van het strategieproject een innovatieplan voor Pensioenfonds PDN en stem dit af met alle stakeholders waaronder het VO.

Ad4 Aanbeveling

- Het VO geeft als aanbeveling om een duidelijke meerjarenbegroting te maken waarin rekening gehouden wordt met het beoogde kostenniveau na de Wtp transitie.

Aanbevelingen 2024

Op basis van zijn bevindingen doet het VO volgende aanbevelingen:

Toeslagverlening

- Betrek het VO in een eerder stadium bij de consequenties van het wel of niet gebruik maken van een transitie FTK in 2025.

Premieafspraken

- Het VO adviseert het bestuur, gegeven het feit dat de huidige afspraak loopt tot en met 2025, om tijdig met sociale partners in overleg te treden wat te doen met de toekomstige pensioenopbouw en -premie binnen het FTK nu de invaardatum naar 1-1-2027 is uitgesteld.

Governance DPS

- Het VO heeft geen duidelijk beeld van het risico dat Pensioenfonds PDN loopt als aandeelhouder van DPS. Maak meer inzichtelijk welke financiële risico's Pensioenfonds PDN loopt en maak inzichtelijk wat er gebeurt met gerealiseerde winsten dan wel mogelijke tekorten en welke financiering er wordt verwacht van Pensioenfonds PDN, zeker in relatie met de toekomstige strategie van DPS.

Bestuur

- Heb extra aandacht voor de zuivere invulling van de paritaire structuur, de risico's voor een 'twee-snelheden bestuur' en het key-person risk.

Verkiezingen

- Blijf dit punt als bestuur – in samenwerking met het VO – onder de aandacht brengen bij het management van alle aangesloten ondernemingen en zet in de toekomst samen met het VO een actie op om medewerkers te enthousiasmeren om zich kandidaat te stellen voor het VO.

Beleggingen

- Het VO is geïnformeerd over de besluitvorming ten aanzien van de beleggingen. De besluiten van het bestuur vallen binnen het beleid conform het beleggingsplan. Er is gekozen voor meer zekerheid tot aan het invaarmoment. Het VO staat achter dit besluit.

Risicobeheer

- Naar oordeel van het VO is het risicomanagement door het bestuur op de juiste wijze ingericht en gaat het bestuur hier goed mee om.

Speerpunten 2025

Het VO wil de benoemde speerpunten voor 2024 graag vasthouden voor 2025 omdat ze onverminderd actueel zijn. Tevens voegt het VO een 5e speerpunt (toeslagverlening) toe voor 2025.

1. Voortgang van het Wtp transitietraject.
2. De communicatie in het kader van de Wtp naar (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.
3. De totstandkoming van een toekomstvisie voor Pensioenfonds PDN na de Wtp transitie.
4. Monitoring van de algemene uitvoeringskosten en de Wtp projectkosten.
5. Beleid ten aanzien van toeslagverlening tot aan transitiedatum.

De conclusie van de raad van toezicht

De raad van toezicht (RvT) houdt toezicht op het bestuur van PDN en beoordeelt het functioneren van het bestuur en de processen die het bestuur gebruikt. De RvT bestaat uit drie leden.

De samenstelling van de Raad van Toezicht

De RvT volgt bij het uitvoeren van zijn taak de toezichtcode van de Vereniging Intern Toezichhouders Pensioensector en Code Pensioenfondsen.

De raad richtte zich, naast de hiervoor genoemde wettelijke minimumtaken, in 2024 elk geval op de volgende speerpunten:

- Governance in het kader van de wijzigingen in de inrichting van het bestuur, het verworven aandeelhouderschap
- Het bestuurlijk proces betreffende de voortgang in het Wtp-traject
- Uitbesteding: grip op de keten
- Kostenbeheersing
- Strategische projecten

Samenvattende conclusie

De raad is over het geheel tevreden over het functioneren van het bestuur. Het bestuur is zich terdege bewust van de complexe omgeving waarin het functioneert. Het bestuur waakt hierbij voor de integraliteit van bestuur. Boardroom Dynamics staat hiertoe periodiek op de agenda. Gedurende het jaar heeft de raad het bestuur met raad terzijde kunnen staan en waar zij dit nuttig achtte aanbevelingen gedaan die het bestuur zorgvuldig in haar besluitvorming heeft betrokken. De hieronder genoemde aanbevelingen zijn hiervan de weerslag. De raad kijkt met enthousiasme en vertrouwen uit naar de samenwerking in 2025 en zal de belangrijke ontwikkelingen zoals de voorbereiding voor de implementatie van de Wet Toekomst pensioenen als mede de overige strategische projecten nauwlettend volgen.

Aanbevelingen:

- Stel een successieplanning op aangaande de bezetting van werkgevers- en werknemerszetels ten behoeve van onder meer het behoud van draagvlak. Neem hierbij het aspect van diversiteit mee in de overwegingen;
- Geef verdere invulling aan de strategieontwikkeling betreffende post Wtp;
- Bewaak dat de remuneratie-afspraken voor toekomstige activiteiten voorafgaand aan deze activiteiten zijn vastgelegd;
- Behoud de voortgang betreffende implementatie van de Wtp met inachtneming van de governance en de zorgvuldigheid;
- Implementeer de nog te nemen stappen om het duurzame beleggingsbeleid beter te borgen in de strategie en besluitvormingsprocessen;
- Bewaak de tijdigheid en kwaliteit van de 'operationele gereedheid' van DPS inzake de uitvoering van de Wtp;
- Implementeer zo spoedig mogelijk de resterende openstaande punten betreffende DORA.

Speerpunten 2025

De raad richt zich, naast de wettelijke minimumtaken, in 2025 op de volgende speerpunten:

1. Wet toekomst pensioenen (Wtp)

- Hoe bereidt het bestuur het fonds voor op een beheerste en integere transitie naar het nieuwe pensioenstelsel?
- Hoe zorgt het bestuur dat de Wtp-communicatie volledig, tijdig, juist en evenwichtig is voor alle pensioen- en aanspraakgerechtigden?

2. Digital Operational Resilience Act (DORA)

- Hoe zorgt het bestuur ervoor dat het fonds voldoet aan de nieuwe DORA-vereisten voor digitale weerbaarheid?

3. Kostenbeheersing

- Hoe zorgt het bestuur voor efficiënt, effectief en transparant kostenbeheer?

4. Strategie post Wtp

- Hoe ontwikkelt het bestuur een toekomstgerichte strategie voor het fonds na de Wtp-implementatie?
-

De samenstelling van het bestuur

Het bestuur van PDN bestaat uit acht leden, aangevuld met een onafhankelijk voorzitter. Vier leden worden benoemd op voordracht van werkgevers, twee leden worden benoemd op voordracht van de centrale ondernemingsraad DSM Nederland en twee leden worden benoemd uit en door de pensioengerechtigden.

Het bestuur dankt de RvT en het VO voor het delen van hun bevindingen en aanbevelingen. De aanbevelingen stellen het bestuur mede in staat om zijn taken zorgvuldig, evenwichtig en in het belang van de (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden en de werkgever(s) uit te voeren. Het bestuur is de RvT en het VO zeer erkentelijk voor hun inzet in 2024, de betrokkenheid en de constructieve gesprekken. Het bestuur kijkt met vertrouwen uit naar de voortzetting van de open en nauwe samenwerking.

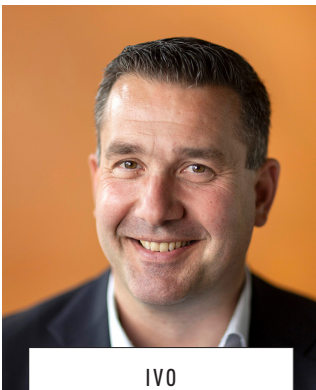
De complete reactie van het bestuur op de oordelen van het verantwoordingsorgaan, de raad van toezicht en de tekst van die oordelen zijn te lezen in het volledige jaarverslag 2024 van Pensioenfonds PDN.

Samenstelling bestuur

**AREND
DE JONG**

Onafhankelijk voorzitter

**IVO
NELISSEN**

Bestuurslid
Benoemd op voordracht van
DSM Nederland B.V.

LAURINE LEMON

Bestuurslid
Benoemd op voordracht van
DSM Nederland B.V.

**PIET
MOLENAAR**

Extern bestuurslid
Benoemd op voordracht van
werkgevers

**PETER
PASMANS**

Bestuurslid
Benoemd op voordracht van
werkgevers

**EIKO
DE VRIES**

Extern bestuurslid,
Benoemd op voordracht van de centrale
ondernemingsraad DSM Nederland B.V.

**WIM
REINARTZ**

Bestuurslid, benoemd op voordracht
van de centrale ondernemingsraad
DSM Nederland B.V.

**PIET
RENNEN**

Bestuurslid, gekozen uit en door
pensioengerechtigden

**ARIE
SONNEVELD**

Bestuurslid, gekozen uit en door
pensioengerechtigden

Duurzaamheidsbeleid van Pensioenfonds PDN

Pensioenfonds PDN licht zijn duurzaamheidsbeleid toe en legt verantwoording af over de belangrijkste resultaten over het verslagjaar 2024 in het Duurzaamheidsverslag 2024. Het volledige duurzaamheidsverslag (PDF) is te vinden op de website van Pensioenfonds PDN onder downloads en is ook opgenomen in het jaarverslag 2024.

In het licht van ons streven naar duurzaamheid en verantwoord beleggen, heeft het fonds in 2024 het duurzaamheidsbeleid weer verder aangescherpt. In het kader van Europese duurzaamheidswetgeving (SFDR) heeft Pensioenfonds PDN voor de eerste keer een zogenaamde PAI-statement, inclusief scores, opgesteld. Een PAI-statement is een verklaring die de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren weergeeft. Het fonds heeft ook het landenbeleid aangescherpt. Er wordt nu een insluitingenbeleid toegepast gebaseerd op minimumeisen op de themagebieden corruptie, arbeids- en mensenrechten. Daarnaast worden nog steeds landen uitgesloten die zich niet houden aan internationale verdragen of waarop een sanctie van de VN, EU of Nederland rust, dit is onveranderd. Verder heeft het fonds de CO₂-reductiedoelstelling uitgebreid, ESG KPI's verduidelijkt en is er een start gemaakt met een ESG risicoraamwerk.

Met het oog op een duurzame toekomst, blijven we onze inspanningen in 2025 onverminderd voortzetten, en blijven we ons inzetten voor het bevorderen van duurzaamheid in elke laag van ons beleggingsbeleid.

Toekomstperspectieven

Als we vooruitkijken, zien we diverse belangrijke thema's die onze aandacht verdienen:

- Digitale transformatie en duurzaamheid: De rol van technologie in het bevorderen van duurzaamheid is onmiskenbaar. Innovaties kunnen bijdragen aan energie-efficiëntie en de ontwikkeling van slimme, duurzame steden.
- Waterbeheer: Duurzaam beheer van onze waterbronnen is essentieel om de toekomstige generaties van voldoende schoon water te voorzien.
- Sociale inclusie en werkgelegenheid: Door te investeren in duurzame projecten kunnen we bijdragen aan het creëren van banen en het bevorderen van sociale inclusie, vooral in ontwikkelingslanden.
- Circulaire economie: Het ondersteunen van bedrijven die de principes van de circulaire economie omarmen, is een stap naar het minimaliseren van afval en het efficiënt gebruiken van resources.
- Ethisch beleggen en mensenrechten: Het is onze verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat onze beleggingen ethische overwegingen en respect voor mensenrechten omarmen.
- Biodiversiteit: Het beschermen en bevorderen van biodiversiteit is essentieel voor het behoud van gezonde ecosystemen, die cruciaal zijn voor het leven op aarde. Meer en meer komt er binnen de investeringswereld aandacht voor investeringen die bijdragen aan de bescherming van natuurlijke habitats en de diversiteit van soorten.

We zien de complexiteit van de uitdagingen waar we voor staan en tegelijkertijd zien we de mogelijkheden om een positieve impact te maken. Met toewijding, innovatie, en samenwerking kunnen we bijdragen aan een duurzamere en rechtvaardigere wereld voor iedereen. Om onze positieve invloed als fonds te vergroten, focussen we al sinds 2021 op drie specifieke duurzaamheidsthema's:

1. **Gezondheid en welzijn**
2. **Klimaat en energie**
3. **Grondstoffen en circulariteit**

Deze thema's zijn gekoppeld aan vier duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties, de Sustainable Development Goals (SDG's). We kijken dan met name naar:

- SDG 3: Goede gezondheid en welzijn
- SDG 7: Betaalbare en duurzame energie
- SDG 12: Verantwoorde consumptie en productie
- SDG 13: Klimaatactie

Focusthema's	Focus SDG's
Gezondheid en Welzijn positieve impact vergroten	3 GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN
Grondstof en Circulariteit positieve impact vergroten	12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE
Klimaat en Energie positieve impact vergroten negatieve impact verkleinen	7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE 13 KLIMAATACTIE

In het duurzaamheidsbeleid zijn een zestal beleidsinstrumenten gedefinieerd, die gebruikt worden om bij te kunnen dragen aan onze doelstellingen.

Meer informatie over het duurzaamheidsbeleid en de beleidsinstrumenten die Pensioenfonds PDN daarbinnen inzet, is te vinden op de website van het fonds via deze link. Op deze pagina is ook een toelichting te vinden op het gevoerde beleid, inclusief rapportages over hoe er is gestemd tijdens de aandeelhoudersvergaderingen en de voortgang van engagement acties. Ook publiceert het fonds op de website de lijst met de bedrijven en landen waarin is belegd (per jaarultimo).

1. ESG-integratie

Pensioenfonds PDN benut waar mogelijk ESG-factoren in het beheer en voor de beoordeling van beleggingen. ESG staat voor Environment (omgeving/milieu), Social (sociaal) en Governance (ondernemingsbestuur).

Duurzaamheidsrisico's voor de portefeuille en andere ESG-aspecten worden meegenomen in investeringsbeslissingen in de diverse mandaten. Een ander tot de verbeelding sprekend onderwerp dat hieronder valt is CO2-uitstoot. Met ESG-integratie in het beleggingsproces probeert Pensioenfonds PDN de CO2-uitstoot van de beleggingsportefeuille te verminderen.

Realisatie doelstelling CO₂-reductie

KPI 2024	Carbon footprint meting
Omschrijving	Het fonds meet en publiceert de CO ₂ -reductie van de beleggingscategorieën aandelen, investment grade credits en high yield US. De reductie wordt berekend aan de hand van de CO ₂ -intensiteit per het meest recente jaar en een nulmeting. Als target geldt een CO ₂ -reductiedoelstelling van 55% per 2030 en net zero (100% reductie) per 2050 ten opzichte van de nulmeting.
Manier van meten	<p>De CO₂-reductie wordt berekend door het verschil te berekenen tussen de CO₂-intensiteit (WACI) van de nulmeting en de CO₂-intensiteit van de beleggingsportefeuille per het meest recente jaar ultimo.</p> <p>De CO₂-intensiteit (WACI) van de nulmeting is gebaseerd op benchmark- en CO₂-data van 2016. Wanneer geen 2016 CO₂-data beschikbaar was, is 2020 CO₂-data meegenomen in de berekening. Dit was de meest recente data op het moment van vaststellen van deze KPI. Wanneer ook de 2020 CO₂-data niet beschikbaar was zijn deze bedrijven niet meegenomen in de nulmeting (en is de portefeuilleweging hiervoor gecorrigeerd).</p> <p>Voor de CO₂-intensiteit voor het huidige jaar wordt geactualiseerde CO₂-data gebruikt in de berekening en de bedrijven in de beleggingsportefeuille waarvan geen CO₂-intensiteit beschikbaar is, worden niet meegenomen in de berekening (portefeuilleweging wordt hiervoor gecorrigeerd).</p> <p>De CO₂-intensiteit (WACI) van de portefeuille en van de benchmark is het gewogen gemiddelde van de CO₂-intensiteit per bedrijf (= de hoeveelheid uitstoot (in tonnen) per miljoen omzet) vermenigvuldigd met de portefeuilleweging. Scope 1 en 2 emissies worden gebruikt.</p>
Bron	Sustainalytics & DPS
Target	Als target geldt een CO ₂ -reductiedoelstelling van 55% per 2030 ten opzichte van de nulmeting voor de beleggingscategorieën aandelen, investment grade credits en high yield US en net zero (100% reductie) per 2050.
Realisatie	<p>Aandelen: -60% (actueel niveau 93 tCO₂e/\$mln omzet)</p> <p>Investment Grade Credit: -64% (actueel niveau 75 tCO₂e/\$mln omzet)</p> <p>High Yield US: -63% (actueel niveau 183 tCO₂e/\$mln omzet)</p> <p>Beursgenoteerd vastgoed: -27% (actueel niveau 72 tCO₂e/\$mln omzet)</p>

2. Impact Investment

Impact investing is het investeren in landen, bedrijven of projecten die ook maatschappelijke en milieu-problemen helpen oplossen, zoals armoede in ontwikkelingslanden en klimaatverandering. Pensioenfonds PDN doet dit aan de hand van de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties.

Realisatie doelstelling Impact Investments

KPI 2024	Impact Investments – liquide fondsbeleggingen
Omschrijving	Het fonds merkt fondsbeleggingen als impact investment aan wanneer er sprake is van een positieve bijdrage aan minstens één van de 17 Sustainable Development Goals
Manier van meten	Hoogste van marktwaarde of commitment (contractuele toezegging) aan impact investments, in miljoenen euro's.
Bron	DPS
Target	Investeringen zoals door DPS aangemerkt als impact investments worden aangehouden in de beleggingsportefeuille
Realisatie	€ 264 miljoen ✓

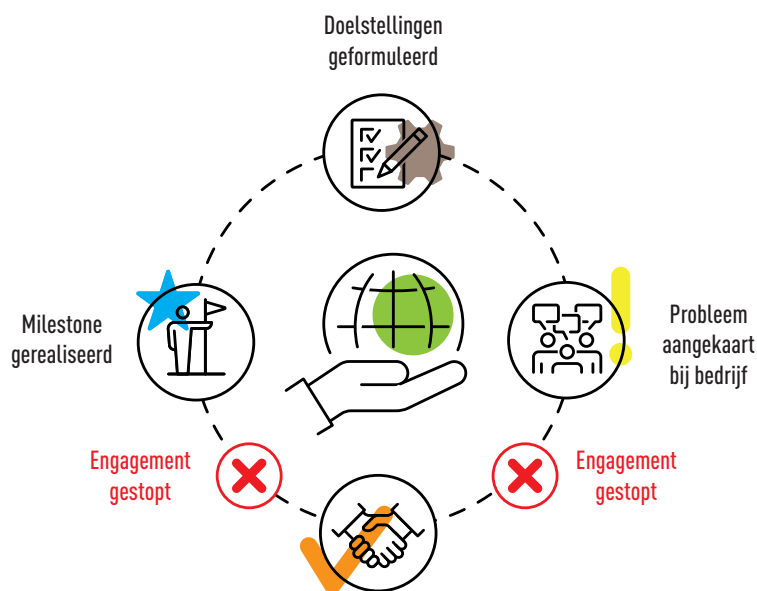
KPI 2024	Impact Investments – Impact Bonds
Omschrijving	Het fonds merkt impact bonds aan als obligaties uitgegeven door bedrijven en (semi-) overheidsinstellingen voor de financiering van sociale- en duurzaamheidsprojecten
Manier van meten	Marktwaarde aan investeringen zoals door DPS aangemerkt als impact bonds in de beleggingsportefeuille in miljoenen euro's
Bron	DPS/Bloomberg
Target	Een geaggregeerde targetallocatie naar impact bonds van 2.5% boven de benchmark voor de beleggingscategorieën staats- en bedrijfsobligaties
Realisatie	12,6% (+2,7% t.o.v. target) ✓

3. Engagement

Bij engagement wordt de dialoog aangegaan met bedrijven waarin is belegd. Op deze manier kunnen stakeholders bedrijven stimuleren om te veranderen. Middels het instrument engagement is het mogelijk om met bedrijven afspraken te maken over plannen, doelen of ambities. Bijvoorbeeld ten aanzien van een CO₂-reductie. Ook wordt met behulp van engagement met bedrijven, die gedrag vertonen dat niet in lijn ligt met de principes van de UN Global Compact en waar (potentiële) negatieve impact is geïdentificeerd, een traject van intensieve dialoog gestart. Een engagementtraject kan als een proactief of reactief engagementtraject worden bestempeld. Wanneer het engagementtraject niet tot het gewenste resultaat leidt is in de escalatieladder aangegeven onder welke voorwaarden desinvestering zal plaatsvinden.

Engagement proces

Een engagement traject bestaat uit vier fases. Het begint bij het vaststellen van een bedrijfsspecifieke doelstelling. Daarna treedt CTI in contact met het desbetreffende bedrijf om de vastgestelde problemen aan te kaarten. Hierna wordt door CTI gemonitord in hoeverre het bedrijf toezeggingen doet om het probleem aan te pakken tot aan het moment dat de problemen zijn opgelost en de doelstelling zijn behaald. Helaas is dat laatste niet altijd het eindstation van een engagement traject. Bedrijven kunnen ergens tijdens deze fases 'niet thuis geven' waardoor een engagement traject moet worden afgebroken.

Realisatie doelstellingen Engagement

KPI 2024	Voortgang op de doelstellingen waartoe engagement is ingezet
Omschrijving	Het fonds voert actief en reactief engagement over de Europese, Amerikaanse, Emerging Markets, Pacific Rim en Beursgenoteerd Vastgoed aandelenportefeuilles en met betrekking tot Europese en Amerikaanse bedrijfsobligaties. Met het engagementprogramma wordt in het bijzonder een positief effect op SDG 3,7,12 en 13 nagestreefd.
Manier van meten	Aantal met engagements bereikte milestones zoals door Columbia Threadneedle Investments geformuleerd in een jaar als % van het totaal aantal bedrijven waarmee engagement heeft plaatsgevonden in dat jaar. Daarnaast meet het fonds het aantal engagements met een focus op SDG 3,7,12 en 13.
Bron	CTI
Target	<ol style="list-style-type: none"> 1. Minimaal 50% van het totaal aantal engagements in een jaar hebben een milestone bereikt. 2. Minimaal 25% van het totaal aantal engagements hebben een focus op SDG 3,7,12 en 13.
Realisatie	<ol style="list-style-type: none"> 1. 27%. Er zijn 63 milestones bereikt ten opzichte van de 233 bedrijven waarmee engagement is gevoerd. 2. 50% van de gevoerde engagements hadden een link met onze focus SDG's (3, 7, 12, 13)

KPI 2024	Uitsluiting bedrijf in geval van 3 jaar op rij onvoldoende voortgang met engagement op het gebied van één van de focus SDG's
Omschrijving	Er mag niet worden belegd in een bedrijf en een bestaand aandeel in een bedrijf wordt verkocht, wanneer het engagementtraject met het bedrijf 3 jaar achtereenvolgend van Columbia Threadneedle Investments een 'poor' beoordeling krijgt én het betreft engagement op het gebied van één van de focus SDG's van PDN: SDG 3, 7, 12 of 13. Indien er sprake is van bijzondere omstandigheden kan het bestuur besluiten hiervan af te wijken. Er mag weer belegd worden in het bedrijf zodra het bedrijf weer een beoordeling 'adequate' of 'good' ontvangt.
Manier van meten	Een engagementtraject met het bedrijf krijgt 3 jaar achtereenvolgend van Columbia Threadneedle Investments een 'poor' beoordeling én het betreft engagement op het gebied van één van de focus SDG's van PDN: SDG 3, 7, 12 of 13 én er is geen sprake van bijzondere omstandigheden die voortgang van belegging in het bedrijf rechtvaardigen.
Bron	CTI

Target	Er is niet belegd in een bedrijf en een bestaand aandeel in een bedrijf is verkocht, wanneer het engagementtraject met het bedrijf 3 jaar achtereenvolgend van Columbia Threadneedle Investments een 'poor' beoordeling krijgt én het betreft engagement op het gebied van één van de focus SDG's van PDN: SDG 3, 7, 12 of 13 én er is geen sprake van bijzondere omstandigheden die voortgang van belegging in het bedrijf rechtvaardigen.
Realisatie	Resultaat op deze KPI kan pas in 2025 worden gemeten.

4. Stembeleid en Corporate Governance

Als institutionele belegger leeft Pensioenfonds PDN de Nederlandse Corporate Governance Code na. Deze code bevat principes en bepalingen over goed bedrijfsbestuur. Het beleid van PDN voor goed bestuur is erop gericht om onze belangen als aandeelhouder te beschermen en invulling te geven aan onze verantwoordelijkheid als aandeelhouder. Wanneer er aanwijzingen zijn dat een bedrijf onverantwoord onderneemt, bestaan verschillende mogelijkheden waarop Pensioenfonds PDN zijn invloed kan doen gelden, waaronder het stemmen op de aandeelhoudersvergaderingen van alle beursgenoteerde bedrijven waarin het fonds wereldwijd belegt.

Op onze website publiceren we ieder kwartaal hoe er is gestemd op de algemene vergadering van de ondernemingen waarin we beleggen. Dat doen we per individuele onderneming en per stempunt.

Realisatie doelstellingen Stembeleid

KPI 2024	Percentage aandeelhoudersvergaderingen waarop is gestemd
Omschrijving	Het fonds stemt wereldwijd op de aandeelhoudersvergaderingen van de beursgenoteerde bedrijven waarin het fonds belegt conform zijn Corporate Governance en stembeleid en biedt hierin transparantie.
Manier van meten	Percentage aandeelhoudersvergaderingen waarop is gestemd als percentage van het totaal aantal vergaderingen.
Bron	Columbia Threadneedle Investments
Target	Columbia Threadneedle Investments heeft op 100% van de aandeelhoudersvergaderingen namens PDN gestemd.
Realisatie	99,7%

In 2024 hebben er 1017 aandeelhoudersvergaderingen plaatsgevonden voor alle beursgenoteerde bedrijven in de portefeuille van Pensioenfonds PDN. Op 1014 van die vergaderingen heeft CTI namens Pensioenfonds PDN kunnen stemmen. Voor 3 vergaderingen was dat niet mogelijk door geldende liquiditeit beperkende voorwaarden of andere operationele restricties in het stemproces.

Op alle 1014 aandeelhoudersvergaderingen is er op meer dan 13.000 voorstellen gestemd. Zoals hierboven benoemd, was het niet mogelijk om op een aantal aandeelhoudersvergaderingen te stemmen waardoor in totaal op 0,5% van het aantal voorstellen niet gestemd is. Op de overige 99,5% is wel gestemd.

5 Uitsluiting

Pensioenfonds PDN belegt op een dusdanige wijze dat zijn beleggingen een afspiegeling zijn van de eigen normen en waarden. Het fonds sluit daarom bedrijven en landen uit op basis van risico op negatieve impact en conflict met zijn normen en waarden. Pensioenfonds PDN hanteert hierbij criteria zoals de schadelijkheid van het product, de onmogelijkheid om verandering teweeg te brengen door middel van stemmen en engagement, en het gegeven dat er nadelige gevolgen zouden zijn wanneer het product niet meer zou bestaan.

Productgroepen die we bijvoorbeeld (gedeeltelijk) uitsluiten zijn controversiële wapens, clustermunitie, kolen, olie uit teerzanden en tabak. Bedrijven of landen die we uitsluiten op basis van hun gedrag zijn gebaseerd op de 10 principes van de VN Global Compact en internationale sanctielijsten van de VN Veiligheidsraad, Nederland en/of de Europese Unie. Bij ernstige en structurele schending worden landen en bedrijven toegevoegd aan onze uitsluitingenlijst.

Realisatie doelstellingen Uitsluiting

KPI 2024	Belegd vermogen in uitgesloten bedrijven
Omschrijving	Het fonds belegt niet in bedrijven die conform het uitsluitingenbeleid en wet- en regelgeving uitgesloten zijn. De screening vindt op kwartaalbasis plaats.
Manier van meten	Percentage van het belegd vermogen in uitgesloten individuele ondernemingen per jaareinde exclusief fondsbeleggingen.
Bron	Sustainalytics & DPS
Target	Maximaal 0%
Realisatie	0% ✓

KPI 2024	Belegd vermogen in uitgesloten landen
Omschrijving	Het fonds belegt niet in landen die conform het uitsluitingenbeleid en wet- en regelgeving zijn uitgesloten.
Manier van meten	Percentage van het belegd vermogen in uitgesloten landen per jaareinde exclusief fondsbeleggingen.
Bron	Sustainalytics & DPS
Target	Maximaal 0%
Realisatie	0% ✓

Onze KPI bij uitsluitingen houdt in dat we geen beleggingen aanhouden in bedrijven en landen, exclusief onze fondsbeleggingen, die op onze uitsluitingenlijst staan. Dit target hebben we gehaald. Binnen een kwartaal na screening werden individuele beleggingen in bedrijven en landen die op de uitsluitingenlijst stonden verkocht. Pensioenfonds PDN sluit eind 2024 in totaal 167 bedrijven en 14 landen van het beleggingsuniversum uit.

6 Transparantie

Om transparant te zijn over het duurzaamheidsbeleid en de uitvoering daarvan, publiceert het fonds jaarlijks een duurzaamheidsverslag. Daarnaast publiceert Pensioenfonds PDN op zijn website op jaarbasis een overzicht van de totale beleggingsportefeuille en rapporteren we op de website over de uitkomsten van het stemgedrag op aandeelhoudersvergaderingen. Tot slot participeert het fonds aan marktbrede initiatieven zoals de VBDO benchmark en de PRI-assessment van de VN.

KPI 2024	Publicatie duurzaamheidsverslag
Omschrijving	Het duurzaamheidsverslag wordt openbaar gepubliceerd.
Manier van meten	Publicatie van het duurzaamheidsverslag van het voorgaande jaar op de website.
Bron	DPS
Target	Publicatie van het duurzaamheidsverslag van het voorgaande jaar op de website.
Realisatie	✓

KPI 2024	Publicatie duurzaamheidsbeleid
Omschrijving	De meest actuele versie van het duurzaamheidsbeleid wordt gepubliceerd.
Manier van meten	Publicatie op de website van de meest actuele versie van het duurzaamheidsbeleid.
Bron	DPS
Target	Publicatie op de website van de meest actuele versie van het duurzaamheidsbeleid
Realisatie	✓

KPI 2024	Peer group analysis
Omschrijving	Meewerken aan benchmarkonderzoek door VBDO.
Manier van meten	Opname van PDN in 'VBDO benchmark on Responsible Investment' in het jaar waar het duurzaamheidsverslag op betrekking heeft.
Bron	DPS
Target	Opname van PDN in 'VBDO benchmark on Responsible Investment' in het jaar waar het duurzaamheidsverslag op betrekking heeft.
Realisatie	✓

KPI 2024	Publicatie bedrijven, overheden en fondsen waarin wordt belegd
Omschrijving	Publicatie van lijst van alle bedrijven, overheden en fondsen, waarin PDN is belegd per jaareinde.
Manier van meten	Jaarlijkse publicatie van lijst van bedrijven, overheden en fondsen, waarin PDN is belegd per jaareinde met maximaal 1 kwartaal vertraging.
Bron	DPS
Target	Een overzicht met alle bedrijven, overheden en fondsen, waarin PDN is belegd per jaareinde worden op de website geplaatst met maximaal 1 kwartaal vertraging.
Realisatie	✓

Implementatie duurzaamheidswetgeving en convenanten in 2024

De verplichte wet- en regelgeving op het gebied van duurzaamheid is de afgelopen jaren steeds verder uitgebreid als gevolg van het Europees Actieplan 'Duurzame Groei Financieren'. Doel van dit actieplan is het stimuleren van de financiële sector om een bijdrage te leveren aan de klimaatdoelen van Parijs. Uit dit actieplan komt nieuwe Europese regelgeving voort zoals de 'EU Sustainability Finance Disclosure Regulation' met als doel het harmoniseren van transparantie over ESG-risicobeheersing en de 'Taxonomy Regulation' met als doel het creëren van een duidelijke definitie van ecologische duurzaamheid.

EU Sustainability Finance Disclosure Regulation (SFDR wetgeving)

In het kader van de SFDR wetgeving heeft Pensioenfonds PDN gekozen voor een 'artikel 8 classificatie'. Dit betekent dat Pensioenfonds PDN duurzaamheidskenmerken implementeert binnen zijn beleggingsportefeuille en hierover ook transparant rapporteert. In 2024 heeft Pensioenfonds PDN in het kader van de SFDR wetgeving gerapporteerd over de belangrijkste ongunstige effecten op door de SFDR wetgeving voorgeschreven duurzaamheidsfactoren. Pensioenfonds PDN stelt nog geen streefpercentage van duurzame beleggingen in de zin van SFDR vast. Pensioenfonds PDN investeert wel degelijk in duurzame investeringen, echter is het verschil in definities van duurzame beleggingen nog complex. Pensioenfonds PDN gaat in 2025 verder onderzoeken of het hanteren van een minimum percentage aan duurzame investeringen in de zin van de SFDR wetgeving wenselijk en implementeerbaar is (zie ook de paragraaf Taxonomie hieronder).

Taxonomie

De Europese Unie heeft met de Taxonomieverordening criteria opgesteld om per economische activiteit te kunnen bepalen of deze duurzaam worden uitgevoerd. Dat zijn economische activiteiten die bijdragen aan een ecologische doelstelling en die geen significante schade toebrengen aan andere ecologische doelstellingen. In totaal zijn er 6 verschillende ecologische doeleinden gedefinieerd. Pensioenfonds PDN vindt het van belang dat het ook belegt in economische activiteiten die bijdragen aan deze ecologische doelstellingen. Om te bepalen hoeveel Pensioenfonds PDN hierin belegt moet eerst duidelijk worden in welke mate de bedrijven waarin Pensioenfonds PDN belegt, en kan beleggen, bijdragen aan deze ecologische doelstellingen. Om dit te kunnen bepalen zijn veel gegevens van deze bedrijven vereist. Ieder jaar in het vierde kwartaal gaat Pensioenfonds PDN de gegevens van bedrijven in de portefeuille evalueren en beoordelen welk streefpercentage aan Taxonomie geclassificeerde beleggingen Pensioenfonds PDN voor het opvolgende jaar kan vaststellen.

Vooruitblik

Na een jaar van voortdurende inspanningen en toewijding aan ons duurzaamheidsbeleid, blijft onze focus ook in 2025 gericht op het versterken van onze duurzaamheidsambitie en het implementeren van concrete maatregelen die bijdragen aan een betere toekomst voor zowel onze deelnemers als de samenleving als geheel.

In het komende jaar zullen we ons blijven inzetten voor de verdere ontwikkeling en implementatie van ons duurzaamheidsbeleid. Enkele belangrijke onderwerpen die hoog op onze agenda staan, zijn onder meer:

- Raamwerk duurzaamheid : We zullen ons raamwerk voor duurzaamheid blijven versterken. Hierbij zullen we speciale aandacht besteden aan relevante thema's en onderzoeken hoe we onze processen rondom duurzaam beleggen verder kunnen versterken.
- Duurzaamheidsverslag: Het opstellen van ons duurzaamheidsverslag blijft een belangrijk focuspunt. We streven ernaar om transparant te rapporteren over onze duurzaamheidsprestaties en de voortgang ten opzichte van onze doelstellingen.
- Targetallocatie impact bonds: We zullen onze inzet voor impact bonds evalueren en waar nodig aanpassingen maken om onze doelstellingen op dit gebied te versterken.
- Targetallocatie EU-taxonomie gerelateerde beleggingen: Het identificeren en toewijzen van investeringen die voldoen aan de EU-taxonomie zal een focusgebied zijn om onze duurzaamheidsdoelstellingen te ondersteunen.
- ESG Risicomanagement: We zullen ons blijven inzetten om ESG-risico's effectief te identificeren, te beoordelen en te beheren binnen onze beleggingsportefeuille. We zullen hier in 2025 extra aandacht aanbesteden om het ESG risicoraamwerk verder op te zetten.

Met deze doelstellingen voor ogen streven we ernaar om onze rol als verantwoordelijke belegger verder te versterken en bij te dragen aan een duurzamere toekomst voor iedereen.

Vooruitblik 2025

Wet toekomst pensioenen

In 2025 zal Pensioenfonds PDN zich blijven richten op de implementatie van de Wtp. Een van de belangrijkste stappen in dit proces is de voorbereiding van de opdrachtaanvaarding (waaronder het invaarbepsluit), dat de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel markeert.

Daarnaast zal het verantwoordingsorgaan zich bezighouden met de adviesvoorbereiding met betrekking tot het invaarbepsluit. Het VO beoordeelt of het bestuur in de besluitvorming de belangen van alle belanghebbenden zorgvuldig heeft afgewogen en dat het besluit in lijn is met de doelstellingen van het fonds. De raad van toezicht speelt hierbij een cruciale rol door het invaarbepsluit te beoordelen en goed te keuren. Hun goedkeuring is een belangrijke mijlpaal in het transitieproces, aangezien het de formele instemming van het toezicht-houdende orgaan vertegenwoordigt.

Het uiteindelijke doel van deze inspanningen is het indienen van het invaarbepsluit voor goedkeuring door De Nederlandsche Bank (DNB). Deze goedkeuring is de laatste stap in het proces en zal de formele overgang naar het nieuwe pensioenstelsel mogelijk maken. Hiermee bereidt Pensioenfonds PDN zich voor op een toekomstbestendige pensioenregeling voor al haar deelnemers.

Communicatie

In 2025 zal de communicatie over de transitie naar de nieuwe pensioenregeling centraal komen te staan. Daarvoor is het communicatie campagneplan Wtp opgesteld.

Belangrijke speerpunten in dit plan zijn:

- Werken aan het vertrouwen van de (gewezen) deelnemers en gepensioneerden in zowel Pensioenfonds PDN als in de nieuwe pensioenafspraken op basis van de Wet toekomst pensioenen;
- Overdragen van voor de verschillende doelgroepen relevante informatie over het nieuwe pensioen;
- Gedurende de transitieperiode handelingsperspectief bieden in situaties waarin deelnemers keuzes kunnen maken die een ander effect hebben op hun pensioen vóór of ná de transitiedatum.

De uitvoering van dit plan ziet op de periode na aanbidding van het transitieplan aan Pensioenfonds PDN en zal doorlopen tot ongeveer zes maanden na de transitiedatum.

Duurzaam beleggen

Een ander speerpunt voor het bestuur in 2025 is het vormgeven van een ESG risicoraamwerk om onze ESG-ri-sico's effectief te identificeren, te beoordelen en te beheren binnen onze beleggingsportefeuille. Daarnaast zullen we onze inzet voor impact bonds evalueren en waar nodig aanpassingen maken om onze doelstellingen op dit gebied te versterken. Het bestuur zal het raamwerk voor duurzaamheid blijven verdiepen, en speciale aandacht besteden aan relevante thema's en onderzoeken hoe we onze processen rondom duurzaam beleggen verder kunnen aanscherpen.

DORA

De toenemende inzet en afhankelijkheid van ICT voor financiële diensten gaat gepaard aan een groeiend risico op cybercriminaliteit. Op initiatief van de Europese Commissie is per 17 januari 2025 DORA in werking getreden; Europese wet- en regelgeving ter verbetering van de Digitale Operationele Weerbaarheid in de financiële sector. Informatiebeveiliging & Cybersecurity heeft voor Pensioenfonds PDN en uitvoerder DPS de hoogste prioriteit en wordt al jaren beheerst met een omvangrijk IT-securitykader dat voldoet aan de DNB Good Practice Informatiebeveiliging. In 2024 heeft PDN een self assessment uitgevoerd in het kader van de DORA-verordening. Met een FIT/GAP-analyse is vastgesteld dat veel DORA-requirements worden afgedekt door bestaande IT-Controls, niet in de laatste plaats door de aandacht die in de afgelopen jaren is gegeven aan

de navolging van de Good Practice Informatiebeveiliging. DORA kent echter andere accenten en verscherpte normen. Op basis van de gap analyse zijn acties afgeleid om tijdig te voldoen aan DORA waarbij met name werking van de beheersmaatregelen aandacht behoeft. Ten aanzien van werking van de beheersmaatregelen geldt een termijn van zes maanden om deze aantoonbaar te maken. Het fonds neemt in de eerste helft van 2025 verdere maatregelen ter dichting van de geïdentificeerde gaps om naast opzet en bestaan eveneens de werking van de beheersmaatregelen te kunnen aantonen.

Strategie

PDN zal in 2025 verder gaan met het ontwikkelen van de visie en strategie voor het fonds voor de toekomst. De ontwikkelingen in de markt voor pensioenen in Nederland en in de pensioensector in het bijzonder worden door PDN beoordeeld en mede op basis hiervan zal PDN bepalen welke rol en positie het fonds kan hebben na overgang naar de nieuwe Pensioenregeling. Kwalitatief hoogwaardige dienstverlening aan deelnemers en aangesloten ondernemingen en een goed en duurzaam pensioen blijven het uitgangspunt. Maar innovatie in techniek en productontwikkeling gaat snel. Het is voor PDN belangrijk om hier, in nauwe samenwerking met onze uitvoerder DPS, op tijd op in te spelen en zodoende relevant te blijven in haar dienstverlening.

Geopolitieke onzekerheden

In de wereld zijn er verschillende geopolitieke onzekerheden die financiële gevolgen kunnen hebben. Bekende zaken zijn de oorlog tussen Oekraïne en Rusland, de oorlog in Gaza, spanningen tussen Taiwan en China en de uitslag van de verkiezingen in de VS. Niet alleen de humanitaire gevolgen, maar ook de potentiële economische gevolgen leiden tot zorgen bij het pensioenfonds. Eventuele verdere escalatie van dergelijke conflicten kan op verschillende manieren negatief uitpakken voor de economie. In geval van een groot conflict kunnen allerlei beleggingen worden geraakt. Het voldoende spreiden van het belegd vermogen (diversificatie) heeft daarom verhoogd de aandacht van het fonds.

Contact

**Bij vragen over je pensioen kun je terecht op www.pdnpensioen.nl
Of neem contact op met onze Pension Desk:**

+31(0)88 3601 555 / pdn@dpnpensioen.nl

Disclaimer

De in deze brochure verstrekte informatie van Pensioenfonds PDN, gevestigd te Sittard is van algemene aard, uitsluitend indicatief en aan wijzigingen onderhevig. De vermelde gegevens zijn uitsluitend bedoeld om deelnemers algemene informatie te verstrekken. De gegeven informatie wordt verondersteld betrouwbaar te zijn, echter het gebruik van de informatie geschiedt geheel voor risico van de gebruiker. Noch de uitvoerder (zijnde DPS B.V.), noch Pensioenfonds PDN aanvaardt enige aansprakelijkheid voor schade als gevolg van onjuistheden of onvolkomenheden in de informatie, of voor schade ontstaan in verband met het gebruiken, het afgaan op of verspreiden van de informatie. Rechten kunnen uitsluitend worden ontleend aan het voor de deelnemer geldende pensioenreglement

Colofon

Productie & Tekst: DPS

Concept & realisatie: Perron 9, Maastricht